

Reactie op het plan om e-sigaretten te beperken tot speciaalzaken terwijl sigaretten vrij verkrijgbaar blijven

Wij, Stichting Acvoda, de Nederlandse belangenorganisatie voor volwassen consumenten van alternatieve nicotineproducten, willen met deze reactie onze zorgen uiten over het plan om de verkoop van e-sigaretten eerder te beperken tot uitsluitend speciaalzaken dan dat dit voor sigaretten geldt.

Over Stichting Acvoda

De Stichting wordt geleid door vrijwilligers, ex-rokers en gebruikers van alternatieve nicotineproducten zoals e-sigaretten of nicotinezakjes. Acvoda opereert volledig onafhankelijk en ontvangt geen financiering van welke industrie dan ook.

De Stichting heeft als doel om het recht van volwassenen op het gebruik van alternatieve nicotineproducten (meer specifiek e-sigaretten) te beschermen. Voor rokers en hun omgeving betekent de overstap op de e-sigaret gezondheidswinst omdat er geen verbrande tabak meer wordt ingeademd. De Stichting verdedigt het recht van volwassen mensen om te kiezen voor schadebeperking. Hiertoe biedt de stichting evidence based informatie waarmee consumenten een geïnformeerde en weloverwogen keuze kunnen maken.

Belang van volwassen consumenten

Voordat we inhoudelijk reageren moet er iets van ons hart want wij voelen ons niet gehoord. Consumenten mogen natuurlijk via internetconsultaties zoals deze hun zegje doen, maar onze input wordt simpelweg niet meegenomen. Tijdens het hele proces van beperkende maatregelen, van het smaakverbod en het online verkoopverbod tot nu voelen wij ons als consumenten niet serieus genomen. Ondanks dat we in de afgelopen paar jaren op diverse manieren onze ervaringen hebben gedeeld – via enquêtes, persoonlijke verhalen aan Kamerleden en brieven aan de staatssecretaris¹ – blijft het gevoel overheersen dat onze stem niet telt. Zelfs de ontvangst van een petitie met meer dan 19.000 handtekeningen werd door de commissie VWS afgewezen. Dit versterkt het beeld dat consumenten, veelal ex-rokers, worden genegeerd.

Wat extra wringt, is dat de maatregelen bedoeld zijn om jongeren te beschermen, terwijl juist volwassen gebruikers – ex-rokers die gebaat zijn bij minder schadelijke alternatieven – de dupe worden. Het resultaat is dat een grote groep mensen die dankzij de e-sigaret is gestopt met roken, hierbij wordt ontmoedigd en in de kou gezet en wordt belemmerd om het product te gebruiken dat hen heeft geholpen met de sigaret te stoppen en een terugval voorkomt.

Wij vragen de regering om kennis te nemen van de talrijke ervaringsverhalen van ex-rokers[link] die op de e-sigaret zijn overgestapt en daarbij baat hebben ondervonden. Mensen die door jaren roken gezondheidsproblemen hebben ervaren en veel mislukte stoppogingen hebben doorlopen en alleen met behulp van de e-sigaret konden stoppen.

Wij vragen de regering om nu echt te luisteren en om te komen tot een eerlijkere en meer evenwichtige benadering, waarin volwassen ex-rokers, die hun gezondheid willen verbeteren, wél serieus worden genomen.

De schadelijkheid van roken en de urgentie om te stoppen

Roken is extreem schadelijk², niet alleen voor de roker zelf, maar ook voor de mensen in de directe omgeving waaronder kinderen. Twee van de drie rokers zullen overlijden aan de gevolgen ervan.

---

¹ Stichting Acvoda <https://acvoda.nl/>

² Cancer Research UK. 'What's in a Cigarette?', 28 december 2018. <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/causes-of-cancer/smoking-and-cancer/whats-in-a-cigarette-0>.

Roken leidt tot bijna 20.000 doden per jaar en tot honderdduizenden chronisch zieken³. Zo snel mogelijk stoppen met roken is de allerbeste keuze voor de gezondheid, voor zowel de roker zelf als voor de mensen in zijn omgeving (waaronder kinderen). Echter bijna 3 miljoen volwassenen in Nederland roken door. Om wat voor reden dan ook stoppen zij niet. Veel van hen weten echter überhaupt niet dat e-sigaretten minder schadelijk zijn en dat overstappen op minder schadelijke nicotineproducten, zoals de e-sigaret, gezondheidswinst oplevert. Daarom is het essentieel dat rokers goed worden geïnformeerd en de juiste middelen krijgen aangeboden om zo snel mogelijk van het roken af te stappen.

De realiteit van doorroken en het recht op schadevermindering

De realiteit is dat volwassenen nicotineproducten zullen blijven gebruiken, zoals ook blijkt uit de bijna 3 miljoen mensen die blijven doorroken en zoals blijkt uit de recente enquête onder dampers over de **gevolgen van het smaakverbod**⁴. Dampers geven aan met behulp van de e-sigaret succesvol met roken te zijn gestopt en daardoor enorme gezondheidsverbetering hebben ervaren. Zij zijn niet van plan om met de e-sigaret te stoppen, weigeren over te stappen op tabakksmaak en voelen zich de dupe van de maatregelen die bedoeld waren om jongeren te beschermen. Tien procent is weer op het roken teruggevallen. De dampers zien geen mogelijkheid meer om een veilig product in Nederland te kopen en doen daarom hun boodschappen in het buitenland of op de zwarte markt.

Uit onderzoek naar biomarkers⁵ en ervaring van ex-rokers die zijn overgestapt op de e-sigaret blijkt dat overstappen op e-sigaretten kan leiden tot gezondheidswinst, zelfs bij dual gebruik. Twee van de drie mensen die roken zullen hieraan overlijden en hebben daarom het recht om te weten dat overstappen op een e-sigaret gezondheidswinst oplevert⁶. Echter 85% van de volwassen Nederlanders die roken hebben een totaal verwrongen beeld over de schadelijkheid van de e-sigaret en denkt dat deze net zo of zelfs schadelijker is dan de sigaret⁷. Deze zienswijze die door alle paniekerige berichtgeving rond jeugdgebruik van illegale e-sigaretten is ontstaan staat heel ver af van de wetenschappelijke kennis over het gebruik van de normale geregistreerde en dus legale e-sigaret.

Schadebeperking biedt een waardevolle strategie om het aantal rokers te verminderen en tegelijkertijd de volksgezondheid te bevorderen. In plaats van morele dwang te gebruiken om rokers, zonder succes, te dwingen met roken te stoppen, zou beleid gebaseerd moeten zijn op realiteit en wetenschap.

E-sigaret: zowel bewezen effectief afstapmiddel als substantieel minder schadelijk dan sigaret

De Cochrane Systematic Review, toont met 'hoge zekerheid' aan dat e-sigaretten veel effectiever zijn dan andere nicotinevervangers (NRT's)⁸. Ook is er sterk bewijs voor "accidental quitting," waarbij rokers onbedoeld stoppen met roken door de overstap naar e-sigaretten. Dit sluit aan bij onze eigen ervaringen en die van veel andere dampers. Uit onderzoek blijkt bovendien dat e-sigaretten onder

---

³ <https://risikenbusiness.nl/nieuws/claims/roken-maakt-minstens-672-000-nederlanders-chronisch-ziek/>

⁴ <https://acvoda.nl/wp-content/uploads/2024/08/Enquete-gevolgen-smaakverbod-voor-consumenten-finale-versie-.pdf>

⁵ Hartmann-Boyce, Jamie, Ailsa R. Butler, Annika Theodoulou, Igbo J. Onakpoya, Peter Hajek, Chris Bullen, Nancy A. Rigotti, en Nicola Lindson. 'Biomarkers of Potential Harm in People Switching from Smoking Tobacco to Exclusive E-Cigarette Use, Dual Use or Abstinence: Secondary Analysis of Cochrane Systematic Review of Trials of e-Cigarettes for Smoking Cessation'. *Addiction* 118, nr. 3 (2023): 539-45. <https://doi.org/10.1111/add.16063>.

⁶ *Attitudes of Europeans towards tobacco and related products - juni 2024* - - Eurobarometer survey (no date). Available at: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2995> (Accessed: 13 December 2024).

⁷ IPSOS research Global alert in the misperception epidemic in vaping views <https://weareinnovation.global/documents/wai-ipsos-innovation-misperception-epidemic.pdf>

⁸ Lindson N et al. Electronic cigarettes for smoking cessation. Cochrane Database of Systematic Reviews. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD010216.pub8>

rokers de voorkeur genieten als product om te stoppen met roken. De e-sigaret kan dus *meer rokers* helpen stoppen dan enig ander hulpmiddel.

Hoewel nicotine verslavend is, is het niet kankerverwekkend⁹. Er is wereldwijde consensus onder experts en artsen (King's College¹⁰, Royal College of Physicians^{11,12}, University College London¹³, Cancer Research UK¹⁴, NASEM¹⁵ en de NHS¹⁶) dat de e-sigaret aanzienlijk minder schadelijk is dan de gewone sigaret. Zowel voor de gebruiker zelf als voor de directe omgeving. Al tien jaar op rij concludeert King's College in opdracht van de Britse overheid dat e-sigaretten tenminste 95% minder schadelijk zijn dan traditionele sigaretten waarbij verbranding plaatsvindt. Ook het Trimbos onderkent dit en verwijst in zijn factsheet naar **dezelfde onderzoeken** die Britse wetenschappers gebruiken om te concluderen dat de e-sigaret juist substantieel **minder schadelijk** is dan het roken van tabak. En het is naar aanleiding van deze onderzoeken dat de Engelse overheid is begonnen met het uitdelen van e-sigaret starter kits om rokers te stimuleren te stoppen met roken¹⁷.

Naast de eerdergenoemde onderzoeken naar biomarkers bevestigt het onderzoek van de Committee on Toxicity (COT) naar de samenstelling van e-liquids¹⁸ dat e-sigaretten substantieel minder schadelijk zijn dan sigaretten. De bevindingen bieden een krachtige bevestiging van het Britse beleid om de e-sigaret aan te bevelen als een praktische en effectieve manier voor rokers om schade door aanhoudend nicotinegebruik te voorkomen¹⁹.

Deze uitkomsten ondersteunen dat voor volwassen rokers de overstap naar e-sigaretten een verstandige keuze is. E-sigaretten bieden een veiliger alternatief voor rokers en helpen hen om de nicotine-inname te reguleren zonder de schadelijke stoffen van verbranding.

Het beoogde plan beperkt mogelijkheid tot gebruik van e-sigaretten en bevordert sigaretten gebruik

---

⁹ *European Code Against Cancer - Does nicotine cause cancer?* (no date). Available at: <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/en/ecac-12-ways/tobacco/199-nicotine-cause-cancer> (Accessed: 21 December 2024).

¹⁰ GOV.UK. 'Nicotine Vaping in England: 2022 Evidence Update Main Findings'. Geraadpleegd 29 november 2024. <https://www.gov.uk/government/publications/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update-main-findings>.

¹¹ 'E-Cigarettes and Harm Reduction: An Evidence Review'. Geraadpleegd 29 november 2024. <https://www.rcp.ac.uk/policy-and-campaigns/policy-documents/e-cigarettes-and-harm-reduction-an-evidence-review/>.

¹² *Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction* (no date). Available at: <https://www.rcp.ac.uk/improving-care/resources/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction/> (Accessed: 20 December 2024).

¹³ UCL. 'UCL Tobacco & Alcohol Research Group (UTARG)'. Institute of Epidemiology & Health Care, 23 januari 2019. <https://www.ucl.ac.uk/epidemiology-health-care/research/behavioural-science-and-health/research/ucl-tobacco-alcohol-research-group-utarg>.

¹⁴ Cancer Research UK. 'Is Vaping Harmful?', 28 december 2018. <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/causes-of-cancer/smoking-and-cancer/is-vaping-harmful>.

¹⁵ Stratton K, Kwan LY, Eaton DL, eds. *Public Health Consequences of E-Cigarettes*. National Academies of Sciences, Engineering and Medicine, Board on Population Health and Public Health Practice, Health and Medicine Division. Washington, DC: The National Academies Press, 2018. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29894118/>

¹⁶ nhs.uk. 'Vaping Myths and the Facts - Better Health', 13 september 2023. <https://www.nhs.uk/better-health/quit-smoking/ready-to-quit-smoking/vaping-to-quit-smoking/vaping-myths-and-the-facts/>.

¹⁷ *Smokers urged to swap cigarettes for vapes in world first scheme* (no date) GOV.UK. Available at: <https://www.gov.uk/government/news/smokers-urged-to-swap-cigarettes-for-vapes-in-world-first-scheme> (Accessed: 21 December 2024).

¹⁸ Statement Committee on Toxicity of Chemicals in Food, Consumer Products and the Environment (COT) <https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/2020-09/COT%20E%28N%29NDS%20statement%202020-04.pdf>

¹⁹ Expert reaction to the Committee on Toxicity report on ecigs <https://www.sciencemediacentre.org/expert-reaction-to-committee-on-toxicity-report-on-ecigs/>

Dat jongeren moeten worden beschermd tegen het gebruik van bepaalde middelen is duidelijk en daarom bestaan er allerlei regels zoals het verkoopverbod aan minderjarigen het uitstalverbod, een reclame- en promotieverbod, een online verkoopverbod en het smaakverbod. Al deze verboden zijn ingesteld om jongeren te beschermen.

Deze verboden hebben echter geen enkel positief of beschermend effect op het jongerengebruik. Jongeren vinden met gemak de wegen om aan illegale producten te komen.

Dat is anders voor volwassen ex-rokers. Die zijn huiverig voor het gebruik van illegale dampwaren en worden ernstig beperkt in de aankoop van e-sigaretten. Als ex-rokers vinden wij het onbegrijpelijk dat de regering het voor volwassen mensen moeilijker maakt om e-sigaretten te kopen dan sigaretten. De regering weet toch ook dat het risico op gezondheidsschade door het gebruik van de e-sigaret slechts een kleine fractie bedraagt van het risico van het gebruik van sigaretten, en een overstap op de e-sigaret voor rokers gezondheidswinst betekent²⁰?

Dit plan is niet alleen ondoordacht, ondoelmatig, onbegrijpelijk en onevenredig, maar draagt bovendien bij aan onnodige gezondheidsschade onder volwassen rokers en ex-rokers.

Ondoordacht: Het negeren van de praktijk en wetenschappelijke inzichten

Het voorgestelde plan is gebaseerd op aannames in plaats van feiten en negeert zowel de wetenschap als de gevolgen van eerdere maatregelen in de praktijk. E-sigaretten zijn een bewezen hulpmiddel voor volwassen rokers om over te stappen op een veel minder schadelijk alternatief. Door de toegang tot e-sigaretten te beperken, wordt een effectief middel tegen roken minder toegankelijk, terwijl sigaretten – die verantwoordelijk zijn voor ruim 19.000 doden per jaar – breed beschikbaar blijven. Hiermee wordt de wetenschap genegeerd dat de e-sigaret substantieel minder schadelijk is dan de sigaret en een zeer effectief hulpmiddel om met roken te stoppen [links, ook de recente].

Wanneer mensen een verbod wordt opgelegd zonder een goed alternatief, leidt dit onvermijdelijk tot een groei van de illegale markt en meer gebruik van het schadelijkere product. Dat is precies wat er in nu Nederland is gebeurd naar aanleiding van de eerder ingevoerde maatregelen ten aanzien van de restrictie van e-sigaretten.

De beoogde aanpak om de verkoop van e-sigaretten meer te beperken dan dat van sigaretten toont dat er geen zorgvuldig afgewogen plan ligt dat zowel de bescherming van jongeren als de schadevermindering voor volwassen rokers in balans brengt.

Wij roepen de regering op om meer aandacht te besteden aan volwassen rokers en inspiratie te halen uit landen die, naast strenge regulering, actief het gebruik van alternatieve nicotineproducten onder rokers stimuleren. Landen zoals Zweden, Nieuw-Zeeland, IJsland, Noorwegen en Japan hebben met deze aanpak het aantal rokers aanzienlijk weten te verminderen²¹.

Ondoelmatig: Het beleid bereikt zijn doelen niet

De maatregel om e-sigaretten te beperken is niet effectief in het beschermen van jongeren, het voornaamste argument van de overheid. Jongeren kopen illegale e-sigaretten²², veelal via illegale

---

²⁰ GOV.UK. 'Nicotine Vaping in England: 2022 Evidence Update Main Findings'. Geraadpleegd 29 november 2024. <https://www.gov.uk/government/publications/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update-main-findings>.

²¹ Can alternative nicotine products be the final nail in the smoking coffin? <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/counter/pdf/10.1186/s12954-022-00722-5.pdf>

²² *Snapchat dealers?*utm_source=t.co&utm_medium=social&utm_campaign=share (2023) *Vrij Nederland*. Available at: <https://www.vn.nl/snapchat-dealers/> (Accessed: 18 December 2024).

kanalen, die niet bestemd zijn voor de Nederlandse markt en niet voldoen aan de Nederlandse productie- en kwaliteitseisen.

Minder bescherming van jongeren én volwassenen - De Nederlandse aanpak faalt om aan de ene kant jongeren te beschermen en aan de andere kant volwassenen te ondersteunen bij de afstap van roken. Er bestaat al een verbod op verkoop aan minderjarigen. De extra verboden hebben niets uitgehaald. Jongeren gebruiken meer dan ooit illegale 'vapes' waarop totaal geen controle is. Niet op samenstelling of productie noch op verkoop. Het wordt direct vanuit China op de Europese en Nederlandse markt gedumpt. Heeft niets met 'tabaksindustrie' te maken. Het hele proces is volledig onzichtbaar waardoor handhaven onmogelijk is.

Ook volwassen dampers, zijn de dupe. Er wordt totaal geen rekening met ons gehouden. Het smaakverbod heeft de e-sigaret onaantrekkelijk gemaakt voor dampers. De bestaande tabaksmaken zijn verdwenen en wat over is gebleven wordt niet gepruimd. Ex-rokers willen helemaal geen tabakssmaak, vooral omdat tabakssmaak het risico op terugval vergroot. En dat is precies wat er gebeurt, **10 procent van de dampers is weer gaan roken**²³. Van 2022 op 2023 zagen we onder volwassen rokers ook al een stijging. Vooral onder dagelijkse en zware rokers die juist alle hulpmiddelen nodig hebben om zo snel mogelijk van het roken af te stappen. In plaats daarvan belemmert de overheid de toegang tot e-sigaretten.

Ondertussen worden volwassen e-sigaret gebruikers met het beoogde plan nog meer belemmerd om het product te kopen waarmee zij schadevermindering kunnen realiseren. En worden rokers, die gebaat zijn bij een overstap op een minder schadelijk alternatief, ontmoedigd om over te stappen. Dit is niet alleen ineffectief om de rookprevalentie te laten dalen, maar schaadt ook de volksgezondheid. De recente invoering van het smaakverbod heeft al aangetoond dat een groot aantal e-sigaretgebruikers terugviel op roken, wat een directe verslechtering van de volksgezondheid betekent.

Bovendien draagt een strikter beleid ten aanzien van de e-sigaret, in vergelijking met de sigaret, bij aan een onterecht en vertekend beeld van de e-sigaret onder rokers en het bredere Nederlandse publiek (inclusief zorgpersoneel). Er bestaat nu al een breed gedragen misvatting dat de e-sigaret net zo schadelijk of zelfs schadelijker is dan de sigaret, terwijl de wetenschap dit niet ondersteunt²⁴.

Onbegrijpelijk: Een tegenstrijdig en schadelijk beleid

Het is volstrekt onbegrijpelijk dat de overheid de e-sigaret, een product dat ten minste 95% minder schadelijk²⁵, een schatting die in 2022 wederom is bevestigd door OHID op basis van meer dan 200 toxicologische onderzoeken, is voor rokers van sigaretten (zoals bevestigd door meerdere internationale organisaties) strenger wil reguleren dan sigaretten zelf. Hiermee bevordert de overheid onbedoeld het gebruik van dodelijke tabaksproducten.

---

²³ 'Enquête onder Nederlandse dampers over de gevolgen van het online verkoop- en smaakverbod. – Acvoda' (no date). Available at: <https://acvoda.nl/2024/08/30/enquete-onder-nederlandse-dampers-over-de-gevolgen-van-het-online-verkoop-en-smaakverbod/> (Accessed: 18 December 2024).

²⁴ *Attitudes of Europeans towards tobacco and related products - juni 2024 - - Eurobarometer survey* (no date). Available at: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2995> (Accessed: 13 December 2024).

²⁵ *Nicotine vaping in England: 2022 evidence update main findings* (no date) GOV.UK. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/nicotine-vaping-in-england-2022-evidence-update-main-findings> (Accessed: 29 November 2024).

Deze aanpak lijkt eerder ingegeven door economische belangen of politieke druk dan door zorg voor de volksgezondheid. Het beleid getuigt van een fundamenteel gebrek aan logica en inzicht in schadebeperking.

Onevenredig: Ongerechtvaardigde nadelen voor volwassen gebruikers

Het beleid legt een onevenredige last op volwassen gebruikers die dankzij e-sigaretten hebben kunnen stoppen met roken. Deze consumenten, vaak ex-rokers die hun gezondheid willen beschermen, worden gedwongen tot extra inspanningen om toegang te krijgen tot minder schadelijke producten.

Tegelijkertijd worden sigaretten overal verkocht, wat het beleid discriminerend maakt en in strijd is met het recht op schadevermindering. Het is onrechtvaardig om volwassenen die een gezondere keuze willen maken, op deze manier te benadelen.

De overheid draagt bij aan onnodige gezondheidsschade

Door e-sigaretten te beperken zonder sigaretten tegelijkertijd te reguleren, draagt de overheid bij aan onnodige gezondheidsschade. Dit beleid maakt het moeilijker voor rokers om over te stappen op minder schadelijke alternatieven en vergroot de kans op terugval van e-sigaretgebruikers naar sigaretten. Dit is een directe bedreiging voor de volksgezondheid en druist in tegen de verantwoordelijkheid van de overheid om burgers te beschermen.

De volksgezondheid is gediend met een beleid dat het recht op schadevermindering erkent en recht doet aan de belangen van miljoenen rokers. Het voorzorgsprincipe vraagt om balans en die is er nu absoluut niet.

Oproep tot herziening

Bied goede informatie en voorlichting - De Nederlandse overheid zou ervoor moeten zorgen dat mensen een volledig en correct beeld krijgen voorgeschoteld en goed op de hoogte worden gebracht van de gezondheidsrisico's die gebruik van verschillende middelen met zich meebrengen. Het verstrekken van accurate informatie is precies waar de onderzoekers van King's College London in hun rapport *Nicotine Vaping in England: an evidence update including health risks and perceptions* voor pleiten. In Nederland gebeurt dat niet, uitspraken zoals 'de e-sigaret is schadelijker dan gedacht' zonder daarbij nuance aan te brengen jagen rokers geheel ten onterechte angst aan voor het gebruik van e-sigaretten als afstapmiddel. De commentaren onder de mediaberichten spreken boekdelen. Mensen menen dat de e-sigaret 'vol' zit met giftige stoffen en dat ze beter kunnen doorroken.

Overheden spelen een belangrijke rol in het corrigeren van het verkeerde beeld dat bestaat over bepaalde middelen, zodat mensen goed geïnformeerd zijn en een weloverwogen keuze kunnen maken. In dit kader verwijzen we graag naar het voorbeeld van Nieuw-Zeeland²⁶, waar men goede voorlichting geeft en waar men nauwelijks last heeft van een zwarte markt. De Nederlandse overheid maakt onvoldoende duidelijk dat illegale e-sigaretten absoluut niet hetzelfde zijn als de e-sigaretten die voldoen aan de strenge TPD vereisten. Volwassen rokers die willen overstappen op de e-sigaret zouden dit uitsluitend met legale producten moeten doen.

Houd rekening met volwassen gebruikers - Door uitsluitend in te zetten op preventiemaatregelen worden volwassenen die roken en die niet willen of kunnen stoppen genegeerd.

De Nederlandse overheid houdt nu op geen enkele manier rekening met de volwassen Nederlander die nicotine gebruikt en heeft totaal geen begrip voor mensen die met behulp van een e-sigaret of een nicotinezakje met roken zijn gestopt. Met het grootste gemak worden deze onbereikbaar gemaakt voor de gebruiker, waardoor die weer terug naar de sigaret wordt geduwd en daarmee het risico op een vroege dood loopt.

Wetenschappers pleiten voor beleid dat naast preventie ook aandacht heeft voor de volwassen rokers.

Professor Ann McNeill verwoordt het als volgt [Nederlandse vertaling]

Sommigen op het gebied van tabaksontmoediging hebben aangegeven dat we ons niet moeten richten op mensen die roken, maar in plaats daarvan op de meerderheid van de bevolking die niet rookt. Dit zou betreurenswaardig en onmenselijk zijn, gezien de grote waarschijnlijkheid dat tweederde van hen waarschijnlijk zal sterven aan hun rookgedrag als ze blijven roken, gezien de unieke dodelijkheid ervan. Het gaat ook voorbij aan het immense potentieel om ongelijkheden op

---

²⁶ Zealand, T.W.O.N. (no date) *Vaping Facts, Vaping Facts*. Available at: <https://vapingfacts.health.nz/> (Accessed: 21 December 2024).

het gebied van gezondheid te verminderen door het roken terug te dringen, de belangrijkste risicofactor voor vroegtijdige sterfte die meer voorkomt onder mensen met de grootste economische achterstand in de samenleving.

Vijftien presidenten van het vooraanstaande instituut de Society of Research on Nicotine & Tobacco (SRNT)²⁷ benadrukken dat de bezorgdheid over het toenemende aantal jongeren dat e-sigaretten gebruikt, alhoewel reden tot zorg, in het juiste perspectief moet worden geplaatst. De auteurs gebruiken de woorden van voormalig Surgeon General C. Everett Koop, die opriep om *“niet alleen te kijken naar jongeren maar ook aandacht te blijven geven aan volwassenen die verslaafd zijn aan roken.”* Ze vinden dat de volksgezondheidssector meer aandacht moet besteden aan de voordelen die e-sigaretten kunnen hebben om volwassen rokers te helpen stoppen.

Zij benadrukken dat volwassen rokers, vooral uit minder bevoorrechte groepen, mensen met een lagere sociaaleconomische status, en mensen met psychische problemen, onevenredig worden getroffen door de gevolgen van roken. De e-sigaret kan mogelijk helpen om dit verschil in gezondheid te verkleinen en hen te ondersteunen bij het stoppen met roken. Echter, de publieke opinie en het beleid houden hier onvoldoende rekening mee.

Wij roepen de overheid op om dit ondoordachte, ondoelmatige, onbegrijpelijke en onevenredige plan te herzien. Bescherm jongeren door middel van gerichte maatregelen zoals leeftijdsrestricties en handhaving, maar beperk e-sigaretgebruikers en volwassen rokers niet in hun toegang tot schadeverminderende alternatieven.

Stichting Acvoda

Weert, 20 december 2024

---

²⁷ Balfour, D.J.K. *et al.* (2021) 'Balancing Consideration of the Risks and Benefits of E-Cigarettes', *American Journal of Public Health*, 111(9), pp. 1661–1672. Available at: <https://doi.org/10.2105/AJPH.2021.306416>.